

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Kokouskutsu ja esityslista

Aika 19.03.2025 16:00 -

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen sali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	Mäkynen Maria	puheenjohtaja	
	Arvaja Pertti	I varapuheenjohtaja	
	Lindqvist Marko	II varapuheenjohtaja	
	Rusanen Roosa	jäsen	
	Smolander Lea	jäsen	
	Sorsa Tuomas	jäsen	
	Lehtola Satu	jäsen	
	Suhonen Kaarina	jäsen	
	Pusa Matias	jäsen	
	Sillanmäki Pekka	varajäsen	
	Ratia Jorma	kaupunginhallituksen edustaja	
	Häkkinen Ida	nuorisovaltuuston edustaja	
	Vehviläinen Liisa	henkilöstön edustaja	
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja, esittelijä	
	Nyström Aleks	liikuntajohtaja	
	Tuomi Tuulia	museonjohtaja	
	Maijala Lauri	teatterinjohtaja	
	Kylkilahti Maija	intendentti	
	Karhos Matti	kulttuuriasiainpäällikkö	
	Haverinen Pia	johtava asiantuntija	asiantuntijaesittely 19 ja 20 §:t
	Palmi-Felin Salla	kirjastopalvelujohtaja	
	Gladostsuk Maksim	viestintäkoordinaattori, Inspis ry	asiantuntijaesittely klo 16.05–/19 §
	Leino-Rahikka Sinikka	tiimipäällikkö, työllisyyspalvelut	asiantuntijaesittely klo 16.05–/19 §
	Näveri Maija	kunnossapitohortonomi	asiantuntijaesittely klo 16.05–/19 §
	Loippo Marja	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
16	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
17	Pöytäkirjan tarkastajat	5
18	Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-31.12.2024	6
19	Avustuksen myöntäminen Eteenpäin elämässä -hankkeelle vuodelle 2025	8
20	Selvitys jäämistövarojen käytöstä vuonna 2024	12
21	Edustajan valitseminen Suomen Museoliiton 102. vuosikokoukseen ja Valtakunnallisille museopäiville	15
22	Kaupunginteatterin edustajien nimeäminen Suomen Teatterit ry:n vuosikokoukseen	17
23	Valtionosuuksien ja -avustusten anominen ja vastuut sivistyksen palvelualueella vuonna 2025	19
24	Lahden pääkirjaston perusparannuksen hankesuunnitelma	21
25	Sivistyksen palvelualueen käyttösuunnitelma 2025 muutos, hyväksymisoikeudet	26
26	Valtuustoaloite: Nastolan kunnantalon käyttötarkoitus tulevaisuudessa	28
27	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki alkaa edistämään ns. Lahden mallia, jolla pyritään vastaamaan laajamittaisesti Lahden ja suomalaisen yhteiskunnan ongelmiin hyödyntäen tutkitusti tehokkaita keinoja ja esimerkiksi ns. Islannin mallin yhteydessä toimiviksi havaittuja toimintatapoja	31
28	Valtuustoaloite hyvinvointikaupasta	37
29	Valtuustoaloite: Lahden kaupungin osoitettava paikka Street soccer-kaukalolle	41
30	Tiedoksi merkittävät asiat	44
31	Muut asiat	45

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

16
Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta

Esityslista

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

nro 3

17

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan lautakunnan 1. varapuheenjohtaja Pertti Arvaja ja jäsen Matias Pusa.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

18

Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-31.12.2024

1190/02.00.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist, p. 050 383 6574

Controller Sari Leiskallio, p. 044 416 3328

Henkilöstöpäällikkö Pekka Nikulainen, p. 050 387 8780

Strategiapäällikkö Olli Toivonen, p. 044 482 6180

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta merkitsee tiedoksi sivistyksen palvelualueen tilinpäätöksen seurantaraportin vuodelta 2024.

Perusteluosa

Sivistyksen palvelualueen tilinpäätöksen seurantaraportti sisältää talouden, henkilöstön, talouden tasapaino-ohjelman ja strategian toteumatiedot vuodelta 2024.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Toimenpiteet

Tiedoksi taloussuunnittelu ja controllerpalvelut

Liitteet

- 1 Sivistyksen palvelualueen seurantaraportti 1.1.-31.12.2024

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahten kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

19

Avustuksen myöntäminen Eteenpäin elämässä -hankkeelle vuodelle 2025

1073/02.02.00.02/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava asiantuntija Pia Haverinen p. 050 3987621

Palvelupäällikkö, nuorisopalvelut Jaana Lehtinen p. 050 5184490

Tiimipäällikkö, työllisyyspalvelut Sinikka Leino-Rahikka p. 044 4831544

Kunnossapitopäällikkö, kaupunkitekniikka Pasi Leppäaho p. 050 3985729

Kunnossapitohortonomi, kaupunkitekniikka Maija Näveri p. 044 4164714

Juristi, konsernihallinto Sini Sulka p. 044 4826810

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää myöntää Inspis Lahti ry:lle 80 650 euron avustuksen vuodelle 2025 nuorten osallisuutta edistävään, syrjäytymistä ehkäisevään ja elämänhallintaa tukevaan Eteenpäin elämässä -hankkeeseen.

Avustus maksetaan kahdessa erässä, huhtikuussa ja elokuussa 2025. Kustannukset katetaan jäämistövaroista.

Päätökset vuosien 2026 ja 2027 avustuksista (105 000 € /vuosi) tehdään vuosittain loka-marraskuussa perustuen toiminnan arviointiin.

Perusteluosa

Lahdessa on vaikea nuorisotyöttömyystilanne ja syrjäytymisriskissä olevia nuoria on enemmän kuin maassa keskimäärin. Alle 25-vuotiaiden nuorisotyöttömyysaste oli 2024 joulukuussa 19,1 % (koko maa 15,2 %). Nuorisotyöttömiä oli Lahdessa yhteensä 1 035 henkilöä, 83 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevia lahtelaisia 18-24-vuotiaita oli vuonna 2023 20,5 % vastaavan ikäisistä (koko maa 16,6 %).

Lahden kaupungin talousarvioon 2025 on kirjattu valmisteluohje käynnistää kolmevuotinen hanke nuorten osallisuuden, arjen toimintakyvyn ja työllisyyden parantamiseksi yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kaupunkiympäristön palvelualueen edellytetään tekevän yhteistyötä nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvien toimijoiden kanssa.

Inspis Lahti ry on lähettänyt kaupungille hankehakemuksen / -kuvauksen 31.12.2024, jota on edelleen täsmennetty 28.2.2025. Hankkeessa autetaan nuoria löytämään arjen rutiineja, jotka tukevat heitä etenemään elämässä. Prosessiin kuuluu viikoittainen suunnittelu ja palaute, joiden avulla edetään kohti sovittuja tavoitteita yhdessä nuoren kanssa. Toimintatapa tarjoaa nuorelle onnistumisen kokemuksia ja mahdollisuuksia kokeilla erilaisia tehtäviä turvallisessa ympäristössä.

Hankkeessa kaupunki osoittaa nuorille avustavia tehtäviä hankekuvauksen mukaisesti. Tehtävät voivat sisältää päivittäisiä, perustyötä täydentäviä kunnossapidon tehtäviä esim. puhtaanapidossa, käsilumityö- ja liukkaudentorjuntatehtävissä.

Lahden kaupungin työllisyyspalvelut toimivat asiantuntija- ja yhteistyötahona nuorten työmahdollisuuksiin liittyen. Työllisyyspalvelut mahdollistavat työkokeilujaksot Inspis Lahti ry:llä. Toimintaan osallistuville työllisyyspalveluiden

lahtelaisille asiakkaille voidaan puoltaa työkokeilua voimassa olevien Lahden työllisyyspalvelujen linjausten mukaisesti. Tavoitteena on auttaa työkokeilijoita löytämään itselleen suunta työelämään. Nuorten tilannetta ja jatkosuunnitelmia käsitteleviä kolmikantaisia yhteistyötapaamisia järjestetään työkokeilujakson aikana 1-3 kertaa/asiakas. Tapaamisten keskiössä ovat nuoren jatkosuunnitelmien edistäminen ja tukeminen kohti koulutusta tai työelämää.

Nuorisopalveluiden kanssa tehdään toiminnallista yhteistyötä. Nuorisopalvelut toimivat vertaistukena ja tarjoavat tarvittaessa palveluitaan työkokeilijoille.

Hankkeeseen nimetään ohjausryhmä. Ohjausryhmä kokoontuu säännöllisesti neljä kertaa vuodessa ja tarpeen mukaan arvioimaan hankkeen etenemistä, käsittelemään mahdollisia ongelmakohtia ja tekemään tarvittavia linjauksia. Ohjausryhmään nimetään edustajat Lahden kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueelta, työllisyyspalveluista, nuorisopalveluista, osallisuus- ja hyvinvointipalveluista sekä Inspis Lahti ry:stä.

Hankkeen aikana Inspis Lahti ry luo toimintamallin nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn yhteistyössä muiden järjestötoimijoiden kanssa.

Hankehakemukseen perustuen jäämistövaroja on mahdollisuus kohdentaa nuorten osallisuutta edistävään, syrjäytymistä ehkäisevään ja elämänhallintaa tukevaan hankkeeseen 80 650 € vuonna 2025 ja 105 000 € /vuosi vuosina 2026–2027. Päätökset vuosien 2026 ja 2027 avustuksista tehdään vuosittain loka-marraskuussa perustuen toiminnan arviointiin. Kaupungin myöntämä hanketuki ei kuulu valtiontukisääntelyn soveltamisalaan, koska tuensaajana ei ole valtiontukisääntelyn mukainen yritys. Päätöksen tultua lainvoimaiseksi laaditaan ja allekirjoitetaan hankesopimus, jossa määritellään osapuolten vastuut.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Toimenpiteet

Ote: Inspis Lahti ry/Maksim Gladostsuk, rahatoimi@lahti.fi, Pia Haverinen, Paula Ikonen, Jenny Kaltto, Sanna Laitinen, Jaana Lehtinen, Sinikka Leino-Rahikka, Pasi Leppäaho, Maija Näveri, Maikki Suhonen, Sini Sulka

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

20 Selvitys jäämistövarojen käytöstä vuonna 2024

446/02.04.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava asiantuntija, Pia Haverinen, 050 398 7621

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää merkitä tiedoksi selvityksen jäämistövarojen käytöstä vuonna 2024.

Perusteluosa

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan tehtävänä on hakea ja vastaanottaa perillisittä kuolleitten lahtelaisten jäämistövaroja sekä antaa varojen hoitoa koskevia ohjeita alaisensa yksikön osalta, ellei testamentissa ole toisin määrätty.

Kaupunki on hakenut jäämistöjä kokonaisuudessaan, mutta valtiokonttori on useissa päätöksissään pidättänyt osan varoista valtiolla tai osoittanut mahdollisille läheisille. Kiinteistöjä ja maaomaisuutta on luovutettu myös niiden sijaintikunnille.

Jäämistöt ovat talousarvion ulkopuolisia varoja. Lautakunnalle raportoidaan vuosittain niiden käytöstä.

Vuoden 2024 toimet:

Jäämistövaroja on käytetty lahtelaisten hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämiseen.

Tukea on myönnetty erilaisille tapahtumille, hankkeille, yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnalle sekä ehkäisevälle mielenterveys- ja päihdetyölle.

Avustusta ovat saaneet mm. seuraavat tahot:

- Homebase ry
- Yhteisökärpänen-hanke
- Walkers Lahti -hanke
- Senioreiden digilukutaitoprojekti
- Lahden Klubitalo

Taloustiedot:

Lautakunnalla on tuloja ja varoja yhteensä 35 jäämistöstä.

- Vuoden 2024 tulot: 379 997,11 euroa
- Vuoden 2024 käyttö: 509 217,79 euroa
- Vuoden 2024 lopussa jäämistövaroja: 2 274 240,44 euroa
- Vuonna 2024 valtiokonttorilta tuli kuusi jäämistöä haettavaksi

Jäämistövarojen lisäykset, käyttö ja loppusaldo 31.12.2024 on esitetty salaisessa liitteessä (Julkl 24.1 § 23 kohta).

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: rahatoimi@lahti.fi, lakipalvelut/Ella Kansanniva, Pia Haverinen, Paula Ikonen, Jenny Kaltto, Sanna Laitinen, Päivi Pitkänen, Heikki Turunen

Liitteet

2 Ei-julkinen asiakirja

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahten kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

21

Edustajan valitseminen Suomen Museoliiton 102. vuosikokoukseen ja Valtakunnallisille museopäiville

917/00.00.01.10/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Museonjohtaja Tuulia Tuomi, 044 482 6658

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää valita edustajansa Suomen Museoliiton 102. vuosikokoukseen ja Valtakunnallisille museopäiville Poriin 21.-23.5.2025.

Lisäksi lautakunta päättää, että valitun edustajan osallistumismaksut, matka- ja majoituskorvaukset sekä päivärahat maksetaan kaupungimuseon määrärahoista.

Perusteluosa

Valtakunnalliset museopäivät järjestetään 21.-23.5.2025 Porissa. Museopäivien yhteydessä pidetään Suomen museoliiton 102. vuosikokous. Museopäivien teemana on museoiden vastaaminen toimintaympäristömme suuriin muutoksiin uudistumalla strategisesti, löytämään omat vahvuutensa ja erikoistumaan. Päivien aikana keskustellaan myös siitä, millä tavoin museot voivat toimia entistä vahvemmin osana kuntien kestävästä elinvoimapolitiikkaa.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki on Suomen museoliiton jäsen ja sillä on kolme ääntä vuosikokouksessa. Valtakunnallisille museopäiville on osallistunut yksi lautakunnan jäsen ja edustajat museon henkilökunnasta museopäivien ohjelman mukaan.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: valittu edustaja, kaupunginmuseo, kopa/talpuspalvelut, Suomen Museoliitto.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

22

Kaupunginteatterin edustajien nimeäminen Suomen Teatterit ry:n vuosikokoukseen

980/00.00.01.10/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Teatterin apulaisjohtaja Anja Brofeldt, puh. 050 559 4143

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää valita Lahden kaupunginteatterin edustajat Suomen Teatterit ry:n vuosikokoukseen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Suomen Teatterit ry:n vuosikokous järjestetään perjantaina 25.4.2025 Kotkan kaupunginteatterissa. Kullakin jäseneteatterilla on liiton sääntöjen 16 §:n mukaisesti oikeus lähettää vuosikokoukseen 1 – 3 edustajaa teatterissa työskentelevien henkilötyövuosien määrän mukaan. Koska Lahden kaupunginteatterin henkilötyövuosien lukumäärä edeltäneenä kalenterivuotena ylitti 60, voidaan Lahden kaupunginteatterin osalta nimetä vuosikokoukseen kolme vuosikokousedustajaa. Yhdistyksen sääntöjen mukaan on kokouksessa kullakin valtuutetulla yksi ääni. Ts. valtakirjalla ei ole mahdollista äänestää. Kokouksessa käsitellään liiton sääntöjen 19 §:ssä mainitut asiat sekä keskustellaan hallituksen toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta vuodelle 2025. Kokouslistalla on myös viiden jäsenen vaali hallituksen erovuoroisten jäsenten tilalle. Vuosikokouksen materiaali toimitetaan teatterille maaliskuun lopulla.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Torstaina 24.4.2025 ohjelmassa on seminaari, muutosta koskeva osio sekä iltaohjelmanä Kotkan kaupungin vastaanotto ja Kotkan kaupunginteatterin Big Fish – kalajuttuja -esitys.

Kaikkien osallistujien tulee itse ilmoittautua Suomen Teatterit ry:n sähköisen lomakkeen kautta 14.4.2025 mennessä kokouskutsun asiakirjoissa olevien ohjeiden mukaisesti. Kokousedustajien valtakirjana toimiva pöytäkirjanote toimitetaan Suomen Teatterit ry:lle 14.4.2025 mennessä.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote valitut edustajat, ote kaupunginteatteri, ote + valtakirja Suomen Teatterit ry

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahten kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

23

Valtionosuuksien ja -avustusten anominen ja vastuut sivistyksen palvelualueella vuonna 2025

535/02.02.00.04/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Intendentti Maija Kylkilahti, p. 050 518 4486

Teatterin apulaisjohtaja Anja Brofeldt, p. 050 559 4143

Museonjohtaja Tuulia Tuomi, p. 044 482 6658

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee tiedoksi vuoden 2025 valtionosuuksia ja avustuksia koskevan luettelon.

Perusteluosa

Hallintosäännön 41 §:n mukaan vastuu valtionosuuksien anomisesta ja niiden toteutumisen seurannasta ja raportoinnista on ao. toiminnasta vastaavalla toimielimellä tai toimintasäännössä määrättyllä muulla viranomaisella, jonka on lähetettävä konsernihallinnolle tiedoksi jäljennös anomuksesta ja valtion viranomaisen siihen antamasta päätöksestä.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Vastuu valtionapujen anomisesta ja tarkkailusta on ao. toiminnasta vastaavalla lautakunnalla tai muulla viranomaisella siten, kuin hallintosäännön Yhteiset talousasiat -pääösvaltataulukossa sekä erillis- tai toimintasäännöissä on määrätty (Lahden kaupungin talousarvion toimeenpano-ohjeet vuodelle 2025 / kh 2.12.2024 § 413).

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

3 Määräaikaluetelot_orkesteri_tatteri_museo 2025

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

24

Lahden pääkirjaston perusparannuksen hankesuunnitelma

5696/02.05.00.01/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Rakennuttajapäällikkö, Leena Pirttilä, p. 050 65861

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta esittää lausuntonaan konserni- ja tilajaostolle Lahden pääkirjaston perusparannuksen 10.3.2025 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä hankkeen jatkovalmistelun pohjaksi.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Lahden pääkirjasto on rakennettu Lahden kaupungin 1982 järjestämän arkkitehtuurikilpailun pohjalta. Kilpailun voitti arkkitehti Arto Sipisen ehdotus Syyssonaatti. Rakennus valmistui vuonna 1990. Pääkirjaston rooli kirjastoverkossa on merkittävä, ja noin puolet asiakaskäynneistä tehdään pääkirjastoon. Pääkirjasto toimii myös Lahden alueen kirjastojen logistiikkakeskuksena.

Kirjastoon ei ole tehty merkittäviä muutoksia tai korjauksia. Tehdyt sisäpuoliset korjaukset ovat liittyneet pääosin pintamateriaalien sekä kiinto- ja irtokalustuksen uudistamiseen, asiakkaiden itsepalvelun yleistymiseen, digitalisaatioon ja talotekniikkaan. Eniten muutoksia on tehty sisääntuloaulan läheisyydessä.

Suurimmat muutokset ja korjaukset on tehty rakennukseen sisustuksen uudistuksessa vuosina 2012 - 2017. Julkisivua on korjattu viimeksi vuonna 2004.

Rakennuksen tekninen kunto vastaa sen rakentamisajankohtaa. Ratkaisut ja järjestelmät ovat ikääntyneitä, ja monin osin ne ovat saavuttaneet teknisen käyttöiän. Rakennuksen vikaherkkyys on kasvanut. Tarvittavat toimenpiteet merkitsevät perusparannusta, jolla rakennus korjataan vastaamaan nykyisiä vaatimuksia varmistaen kirjastotoiminnalle terveellinen ja turvallinen toimintaympäristö. Korjauksen tasolle asetetaan pitkäkestoinen käyttöikätaavoite kunnioittaen kulttuurihistoriallisia arvoja.

Kirjastotoiminnan lähtökohtana on kirjastolaki. Lain mukaisen tehtävän hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Lahden pääkirjaston asiakasmäärät vuonna 2024:

- Kävijöitä vuodessa 553 400
- Lainoja vuodessa 1 112 000
- Tapahtumia 180 ja osallistujia 4 500
- Ryhmäkäyntejä 187 ja osallistujia 3 691

Koska rakennus on aikanaan hyvin suunniteltu, se soveltuu hyvin erilaisiin käyttötilanteisiin. Tästä syystä isoja toiminnallisia muutostarpeita ei ole. Suurin osa

esitetystä muutoksista liittyy toimintojen uudelleen ryhmittelyyn nykyisten ja tulevien tarpeiden mukaisesti. Peruspalvelut pysyvät samoina, tosin toteutustavat ja välineet voivat vaihdella. Muuntojoustavuus on tärkeää jatkossakin. Muutokset voidaan pääosin toteuttaa teknisten korjauksen yhteydessä ilman lisätoimenpiteitä.

Perusparannus on toteutettavissa kahdessa vaiheessa siten, että kirjasto toimii korjauksen ajan talossa väistään noin puoleen nykyisistä tiloista. Kahdessa vaiheessa korjattaessa kirjasto ei välttämättä tarvitse ulkopuolisia väistötiloja kirjastoauton tallia lukuun ottamatta, sillä toiminnot supistetaan olemassa oleviin tiloihin. Perusparannus voidaan toteuttaa myös yhdellä kerralla, mikäli tarkoituksenmukaiset väistötilat ovat käytettävissä korjausajankohtana. Joka tapauksessa perusparannuksen aikana osaa palveluista joudutaan supistamaan ja hyödyntämään osittain lähikirjastoja.

Rakentamiskustannukset (alv. 0 %) Haahtela-indeksin kustannustasossa 12/24 98,0 ovat n. 16,2 M€ ja irtaimistokustannukset n. 1,1 M€.

Rakennuksen vuokra sisäisen vuokran periaatteilla arvioituna on kirjaston osalta 1 651 680 €/vuosi, 137 655 €/kk, 17,17 €/m²/kk ja kahvilan osalta 45 000 €/vuosi, 3 750 €/kk, 25,00 €/m²/kk.

Kolmenkymmenen vuoden tarkastelujaksolla elinkaarikustannukset ovat n. 24 M€ ja hiilidioksidipäästöt: 3987 tCO_{2e}.

Kirjaston toimintakustannukset ilman vuokratilakustannuksia ovat n. 2,1 M€/v. (alv. 0 %).

Vuosien 2025 - 2029 taloussuunnitelmassa hanke on ajoitettu niin, että perusparannus valmistuu hiukan taloussuunnitelmakauden jälkeen alkuvuodesta

2030. Suunnittelu ajoittuu vuosille 2026 -2027, Ensimmäisen vaiheen toteutus pääosin vuoteen 2028 ja toisen vaiheen toteutus pääosin vuoteen 2029. Hanketta on mahdollista aikaistaa, mikäli investointiohjelman muut hankkeet viivästyisivät.

Vaikutusten ennakoarviointi:

Kuntalaisnäkökulmasta Pääkirjaston perusparannus parantaa palveluiden laatua ja saavutettavuutta toimintoja uudelleen ryhmittelemällä, asiakaspalvelutiloja keskittämällä ja ajanmukaistamalla sekä akustiikkaa parantamalla. Organisaation näkökulmasta toiminta tehostuu ja työskentelyedellytykset paranevat, kun toimintalogistiikkaa parannetaan ja työskentelytilat uudistetaan. Ympäristön näkökulmasta perusparannuksella turvataan kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaan rakennuksen säilyminen pitkälle tulevaisuuteen. Rakennuksen energiatehokkuutta parantamalla ja tekemällä rakennuksen elinkaaren kannalta välttämättömät korjaukset oikea-aikaisesti voidaan hankkeen kasvihuonepäästöt pitää kohtuullisina. Talouden näkökulmasta investointi on tarpeellinen ja perusteltu: rakennusta tarvitaan nykyiseen käyttötarkoitukseensa jatkossakin, sillä kirjastopalveluiden järjestäminen on lakisääteistä ja pääkirjaston asema kirjastopalveluiden järjestämisessä on keskeinen.

Korjaustoimenpiteet ovat harkittuja, eikä ylikorjaamista tehdä. Sisäinen vuokra muodostuu kohtuulliseksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote Lahden Tilakeskus

Konserni- ja tilajaosto 14.4.2025

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Liitteet

4 Lahden pääkirjasto perusparannuksen hankesuunnitelma julkinen 10-03-2025

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahten kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

25

Sivistyksen palvelualueen käyttösuunnitelma 2025 muutos, hyväksymisoikeudet

138/02.00.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist, p. 050 383 6574

Controller Sari Leiskallio, p. 044 416 3328

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää liikunnan ja kulttuurin vastualueen kustannuspaikan 4502 Liikunnan ja kulttuurin yhteiset toiminnon C571 Kv urheilutapahtumat hyväksyjäksi liikuntajohtajan ja varahyväksyjäksi liikuntapalvelupäällikön.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Hallintosäännön 42 §:n 5 momentin mukaan lautakunnan, jaoston tai muun toimielimen on vuosittain määrättävä sekä ilmoitettava kaupungin kirjanpidosta vastaavalle yksikölle ne henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät tositteet.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta on 21.1.2025 § 4 päättänyt alaiensa yksiköiden osalta käyttösuunnitelman ja sen yhteydessä tositteiden hyväksyjät.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Käyttösuunnitelmassa on päätetty liikunnan ja kulttuurin vastuualueen kustannuspaikan 4502 Liikunnan ja kulttuurin yhteiset toiminnot C571 Kv urheilutapahtumat hyväksyjäksi sivistysjohtaja ja varahyväksyjäksi ao vastuualuejohtajan sijainen. Kyseisen kustannuspaikan hyväksyjänä tulisi olla toimintaa lähempänä oleva kansainvälisestä liikunta- ja urheilutapahtumien järjestämisestä vastaava palveluyksikkö. Kustannuspaikan 4502 Liikunnan ja kulttuurin yhteiset toiminnot C571 Kv urheilutapahtumat hyväksyjäksi esitetään liikuntajohtajaa ja varahyväksyjäksi liikuntapalvelupäällikköä ja sivistysjohtajaa.

Muutokset astuvat voimaan heti ja ne päivitetään sivistyksen palvelualueen vuoden 2025 käyttösuunnitelmaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi ao yksiköt, Provincia Oy/ostoreskontra, controllerpalvelut

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

26

Valtuustoaloite: Nastolan kunnantalon käyttötarkoitus tulevaisuudessa

8495/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kehittämispäällikkö Lotta Mikkola, p. 040 8413382

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajanlautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Sinikka Ruuska ja 21 muuta valtuutettua 13.12.2021:

”Nastolan kunnantalo on ollut suljettuna viime aikoina. On kerrottu että tilat eivät ole asianmukaisessa kunnossa ja siellä on sisätilaongelmia. Suurella työllä on saatu toimimaan Digikoulutus, joka pyörii hyvinvoinnin ja osallisuuden rahoituksella Marko Torppalan vetämänä. Ensi vuoden alusta ei ole selvillä missä tämä koulutus järjestetään kevätkautena 2022.

Nastolan alueella on pula järjestöjen, yhdistysten ja yleishyödyllisten kokousten, koulutusten, kerhojen järjestämispajoista. Nastolan entinen kunnantalo olisi hyvä

paikka tälläisiin kokoontumisiin sekä myös kerhotoimintaan, koska sinne on helppo tulla keskeisen sijainnin vuoksi ja etenkin seniori-ikäisille tämä on tärkeää. Hyvät parkkipaikat ja joukkoliikenne kulkevat tämän paikan läheltä. Tiloihin mahtuu myös yhdellä kertaa suurempi määrä osallistujia.

Kaikki yhdessä toimiminen ja osallistuminen on tärkeää kaiken ikäisille kuntalaisille ja etenkin seniori-ikäisille. Pitää olla riittävästi paikkoja jossa voidaan kokoontua. Osallisuus myös parantaa henkistä virkeyttä ja toimintakykyä joka säästää kuluja Sotekuluista myöhemmässä vaiheessa.

Me valtuutetut pyydämme että Lahden kaupunki selvittää Nastolan kunnantalon kunnan ja käyttötarkoituksen ja selvittää olisiko kunnantalon tiloja mahdollista antaa yhdistysten, järjestöjen ja myös yleishyödyllisten kokousten järjestämispaikaksi ja toimintapaikaksi. Samalla on pikaisesti selvitettävä Digikoulutuksen jatko. Mikäli kunnantalon tilat eivät enää sovellu käytettäväksi, Lahden kaupungin on pikaisesti etsittävä tarkoitukseen sopivat uudet tilat itäisen Lahden kylätalotoimintaan.”

Vastauksena valtuustoaloitteeseen esitetään seuraavaa:

Nastolan kunnantalolle on teetetty kuntotutkimus. Kuntotutkimuksen yhteydessä arvioitiin tilojen terveellisyyttä laatimalla rakennusterveysasiantuntijan toimesta altistumisolosuhdearvio. Altistumisolosuhdearvion tulos kuvaa, kuinka todennäköisesti rakennuksen kunto ja sen puutteet aiheuttavat normaalista poikkeavaa haitallista olosuhdetta.

Rakennus jakautuu tutkimuksessa kymmeneen alueeseen joista kuudella altistumisolosuhdearvion tulos on erittäin todennäköinen, kolmella todennäköinen ja ainoastaan yhden osan kellarikerroksen osalta mahdollinen.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esiytyslista

nro 3

Rakennuksen yleiskunto on heikko ja tilojen terveellisyys on tutkimuksen perusteella alentunut merkittävästi. Rakennuksessa havaittiin laajoja sisäilman laatuun heikentävästi vaikuttavia mikrobivaurioita, joiden korjaaminen vaatii merkittäviä, koko rakennusta ja kaikkia rakenneosia koskevia peruskorjaustasoisia korjaustoimenpiteitä.

Rakennus ei ole nykykunnossa terveellisyytensä puolesta käyttökelpoinen.

Digitaito-projektin Nastolan ryhmällä on käytössään uudet kokoontumistilat.

Rakokiven monitoimitalo Loistosta on varattavissa kokous- ja luokkatiloja, lisäksi varattavissa on koulujen ja päiväkotien tiloja kuten muualla Lahdessa.

Korvaavia yhteisöllisiä tiloja on kartoitettu ja uusien tilojen mahdollisia rahoitus-, hallinta- ja toimintamalleja on selvitetty eri tahojen kanssa. Pitkäaikaista ratkaisua yhteisöllisten tilojen käyttöönsaamiseksi ei ole vielä löydetty, ratkaisun etsimistä jatketaan edelleen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kh: muutoksenhakukielto

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv:

Liitteet

- 5 Valtuustoaloite Nastolan kunnantalon käyttötarkoitus tulevaisuudessa (peitetty)

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

27

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki alkaa edistämään ns. Lahden mallia, jolla pyritään vastaamaan laajamittaisesti Lahden ja suomalaisen yhteiskunnan ongelmiin hyödyntäen tutkitusti tehokkaita keinoja ja esimerkiksi ns. Islannin mallin yhteydessä toimiviksi havaittuja toimintatapoja

4039/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist, puh 050 383 6574

Liikuntapalvelupäällikkö Markku Ahokas, puh 044 416 3629

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosaan kirjatun selvityksen.

Perusteluosa

Valtuutetut Kalle Aaltonen ja Minni Salminen 10.5.2021:

“Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksi käyttäen Pro Lahden valtuustoryhmä esittää, että Lahden kaupunki alkaa edistää ohessa olevan kaltaista ns. Lahden mallia, jolla pyritään vastaamaan laajamittaisesti Lahden ja suomalaisen yhteiskunnan ongelmiin, hyödyntäen tutkitusti tehokkaita keinoja ja esimerkiksi ns. Islannin mallin yhteydessä toimiviksi havaittuja toimintatapoja. Näitä keinoja jalostetaan tässä mallissa Islannin mallia

laajemmalle ikäryhmälle sekä Lahden toimintaympäristöön ja -kulttuuriin sopiviksi.

Mallissa ympäri Lahtea tehdään 50-80 kpl matalan kynnyksen harrastuskomplekseja, joissa yhdistetään monipuolisesti eri ikä- ja käyttäjäryhmien tarpeet ennennäkemättömällä tapaa kaupunkikuvaan. Malli tarjoaa Lahdelle mahdollisuuden olla edelläkävijä Suomessa ja hyvin valmisteltuna siihen on mahdollista saada myös rahoitusta valtiolta.

Liikkumattomuus maksaa Suomessa yhteiskunnalle yli kolme miljardia euroa vuodessa Jyväskylän yliopiston tuoreen tutkimuksen mukaan ja tällä hankkeella on mahdollisuudet saada vuodessa suuremmat säästöt, kuin mitä sen tekeminen maksaa, kun se toteutetaan oikein ja sen ohessa tehdään oikeanlaista viestintää.”

Valtuustoaloitteen liitteessä aloitetta täsmennetään mm. seuraavasti:

”Toimenpide-esityksen ajatuksena on tehdä ympäri Lahtea suuri määrä (50-80 kpl) matalan kynnyksen liikunta- ja leikkipaikkakomplekseja, jotka viedään ihmisten kotien lähelle ja näin niiden käytämisestä tehdään helppoa kaupunkilaisille. Toimenpide-esityksessä käytetään joitain toimiviksi havaittuja ns. Islannin mallin elementtejä ja samalla jalostetaan niitä Lahden toimintaympäristöön sekä yli ikäryhmien.”

Aloitteessa esitetään tavoitteeksi tarjota helposti saavutettavien liikuntaan kannustavien elementtien avulla ennaltaehkäiseviä keinoja syrjäytymisen, tuki- ja liikuntaelinten vaivoihin ja sairauksiin, mielenterveys- ja päihdeongelmiin sekä jaksamisen, stressin ja muiden nykyajan ongelmien ratkaisuun.

Valtuustoaloite kokonaisuudessaan on esityslistan liitteenä.

Valtuustoaloitetta on käsitelty aiemmin hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnassa 20.10.2021 § 26 ja edelleen kaupunginhallituksessa 1.11.2021 § 414, josta se palautettiin uudelleen valmisteluun. Hyvinvoinnin ja vapaa-ajanlautakunnan kokouksessa 15.12.2021 lautakunta jätti asian käsittelemättä esittelijän peruutettua päätösehdotuksensa.

Vastauksena valtuustoaloitteeseen esitetetään seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa pyydetään selvitystä, millä edellytyksillä Lahdessa voitaisiin järjestää matalan kynnyksen harrastamista niin, että käytössä olisi 50-80 matalan kynnyksen liikuntaharrastuspaikkaa mm.lapsiperheille helposti saavutettavissa eri puolilla kaupunkia. Aloitteessa nostetaan eri tavoin esille myös yhteisöllisyys ja sen kehittäminen harrastustoiminnan tukemisessa.

Lahdessa Launeen perhepuisto on alue, jossa on tarjolla valtuustoaloitteessa esitetyn kaltainen matalan kynnyksen liikuntapaikka leikkipuiston yhteydessä. Lisäksi Lahdessa on useita alueita, joissa on käytettävissä ulkoliikuntalaitteita: Tapanilan hiihtomaja, Liipola -Saksala, Häränsilmä-Teivaanmäki, Pyhätön, Karisto, Nastolan uimahalli, Kivimaan uimahalli, Merrasjärvi, Kiveriö, Hiekkanummi, Villähde Vanhakartano, Sepänniemen kenttä ja Kisapuisto. Lisäksi Radiomäen ja Patomäen kentille tulee ulkoliikuntalaitteet syksyllä 2025. Tällöin käytössä on 15 ulkoliikuntalaittein varusteltua aluetta. Myös Mukkulan Torpinkadulle, Urheilukeskukseen, Nastolan urheilukeskukseen ja Jalkarantaan on tarkoitus tulevina vuosina hankkia ulkoliikuntalaitteet. Kaupunkiympäristön palvelualue ja liikuntapalvelut on suunnitellut talousarvioon vuosittaista varausta n. kahteen laitehankintaan ulkoalueille.

Lahdessa voidaan todeta olevan ulkoliikuntalaitteiden osalta kohtuullinen alku aloitteessa esitettyyn tavoitteeseen, tosin matkaa esitettyyn 50-80 matalan kynnyksen harrastus- ja liikuntapaikkaan on paljon. On tärkeää, että ulkoliikuntalaitteiden uusimista ja uusien kohteiden perustamista jatketaan määrätietoisesti ja suunnitelmallisesti yhteistyössä eri tahojen kanssa tukien kaupunkilaisten aktiivisuutta lihaskunnan kohentamiseen.

Laitekannan lisäämisen lisäksi tulisi myös suunnitelmallisesti panostaa laitteiden käyttöasteen nostamiseen. Tässä voisivat olla mukana paikalliset toimijat kuten seurat ja yhdistykset. Lisäksi tulisi toteuttaa hyvin suunniteltua ja aktiivista viestintää. Laitevalintojen ja opastuksen osalta tulee huolehtia siitä, että ne tukevat myös aloittelevaa liikkujaa ja esim. ikäihmisten aktivointia. Laitteisiin olisi hyvä olla tarjolla matalan kynnyksen käytön opastusta, esimerkiksi yhteistyössä kaupungin liikuntapalveluiden ja seurojen kanssa.

Mikäli tarjontaa aletaan laajentaa ja toimintatapaa kehittää, hyödynnetään ensin olemassaolevia paikkoja ja alueita, joissa on jo mahdollisuus pelata, leikkiä ja liikkua, ja laajennetaan niiden monikäyttöisyyttä laitehankinnoilla: ulkoliikuntapaikat, leikkipuistot, peruskorjattujen koulujen ja monitoimitalojen pihat, joihin lapset ja perheet mielellään tulevat. Seuraavassa vaiheessa aletaan etsiä uusia alueita, jonne liikunta- ja leikkipaikkakomplekseja toteutettaisiin, mm. puistoalueet. Tämä kartoituksen tekisivät yhdessä liikuntapalvelut ja kaupunkiympäristön palvelualue.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Hankkeen toteutukseen tarvittavat resurssit ovat kaupunkiympäristön ja liikuntapalveluiden suunnittelu-aika, seura- ja järjestöyhteistyön organisoimiseen tarvittava aika ja toiminta-avustusmääräraha sekä laiteinvestointeihin ja laitteiden huoltoon tarvittava määräraha. Ulkoliikuntalaittehankinnat on budjetoitu kaupunkiympäristön palvelualueelle. Liikuntarakentamisen vuosibudjetti on 2 milj.euron luokkaa (v. 2025 2,3 milj.€, v. 2026 1,8 m€), josta ulkoliikuntalaitteiden hankintaan vuosittain varataan n. 100 000 €. Yhden harrastuskompleksin hinnaksi asennuksineen arvioidaan n. 30 000 €, jolloin 50 laitteen hankintahinta olisi n. 1,5 milj. €. Laitteiden osalta on huomioitava myös huoltokustannukset.

Aloitteessa esitetyn tavoitteen edistäminen on kannatettavaa: se lisäisi kaupungin viihtyvyyttä, kaupunkilaisten hyvinvointia ja myös kaupungin mainetta yhteisöllisyyttä tukevana liikuntakaupunkina. Toteuttaminen vaatisi edellä kuvatun mukaisia suunnittelu-, käyttötalous- ja investointiresursseja.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv:

Liitteet

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

6 Valtuustoaloite

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

28 Valtuustoaloite hyvinvointikaupasta

2095/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Liikuntajohtaja Aleksi Nyström, p. 044 483 1794

Liikuntapalveluvastaava Sanna-Maija Nurminen, p. 040 7029236

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutetut Jouni Kaikkonen ja Kalle Aaltonen 24.4.2023:

”Perusajatuksena on lisätä kuntalaisten ja päijäthämäläisten liikkumista positiivisella tukemisella ja ohjaamisella. Citicap hengessä liikkumisen ja terveyden henkilökohtaisen lisäämisen ajatuksena toimisi kaupanteko. Todennetuista liikuntasuoritteista ja hyvinvointia edistävästä toimista Päijät-Hämeen hyvinvointialue, kunnat ja kaupungit Päijät-Hämeestä osallistuisivat palkitsemaan positiivisilla palkkioilla. Palkkiot voisivat olla esimerkiksi Lahdessa koululaisten maksuttomat aamupala- ja välipalatarjoilut, kaupunkipyörien tai joukkoliikenteen

maksuttomat tai huojennetut matkat, maksuttomat pysäköintimahdollisuudet, konsertti-, museo-, liikunta-, ja tapahtumapalveluiden huojennetut osallistumismaksut. Myös erilaiset liikuntaneuvontapalvelut voisivat toimia kannustimena ja palkintoina. Näitä tulee miettiä kuitenkin laajemmassa yhteistyössä viiteryhmiä kanssa. Lisäksi työmatkojen vaihtaminen arkiliikuntaatukeviksi pitäisi osata yhteistyössä huomioida merkittävästi. Tähän voisi sisänrakentaa jonkinlaisia kilpailuita henkilöiden ja viiteryhmiä välillä. Tätä hanketta varten tulisi koordinoita alueen yritykset, yhteisöt, yhdistykset ja muut toimijat. Koordinoiva taho voisi olla esimerkiksi Päijät-Hämeen liitto tai Päijät-Hämeen Hyvinvointialue.

Tämän kaltainen aloite tullaan jättämään myös hyvinvointialueen valtuustossa ja tällä pyritään vastaamaan saumattoman yhteistyön syntymiseen aiheen ympärille. Hyvinvointialue on ottamassa käyttöön 2024 vuodeksi ilmiöpohjaisen budjetoinnin. Tämän kaltainen hanke olisi myös hyvä pilotti ilmiöpohjaiseen budjetointiin.”

Lahden kaupungin liikuntapalvelut vastaavat liikunnan edistämisestä kaupunkiorganisaatiossa. Lahdessa edistetään asukkaiden liikunnallista elämäntapaa jo monin erilaisin keinoin. Liikuntapalvelut kehittää jatkuvasti toimintaansa erilaisten selvitysten, suunnitelmien ja hankkeiden avulla, jotta pystymme palvelemaan kaupunkilaisia mahdollisimman hyvin muuttuvassa toimintaympäristössä.

Liikuntapaikkasuunnitelma on valmistunut 2024 elokuussa. Suunnitelmassa linjataan liikuntaolosuhteiden kehittymistä vuosille 2025–2035 sekä sitä, minkälaisia tukevia toimenpiteitä ja rakenteita suunnitelman toteuttaminen edellyttää. Suunnitelmaa toteuttamalla turvataan lahtelaisille asukkaille laadukkaat liikkumisolosuhteet tulevaisuudessakin. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen

Suomi liikkeelle ohjelman toisena päätavoitteena on luoda yhteiskunnan rakenteet, jotka luovat yhä paremmat edellytykset ja olosuhteet liikkumiselle.

Liikuntapaikkasuunnitelmaa toteuttamalla, toteutamme myös Suomi Liikkeelle ohjelmaa.

Liikuntapalvelujen liikunnallista elämäntapaa edistävillä hankkeilla vastaamme myös Suomi Liikkeelle ohjelman muihin tavoitteisiin tukemalla ja ohjaamalla lahtelaisia liikkumaan. Yhtenä konkreettisena tavoitteena on lisätä liikuntaneuvontaa tulevina vuosina sekä laajentaa viestintää monikanavaisemmaksi. Liikuntaneuvonnan palveluketju toimii monialaisessa yhteistyössä tavoittaen näin parhaiten terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat kuntalaiset. Liikuntaneuvonta palvelut ovat kuntalaisille maksuttomia ja Lahdessa liikuntaneuvontaa tarjotaan jo vauvasta vaariin.

Vuoden 2025 yhtenä kärkihankkeena on liikunta- ja perusopetuspalvelujen yhteishanke vaikuttavan Move! -polun rakentamiseksi kaikille lahtelaisille peruskoululaisille. Yhteistyötä tiivistetään eri toimijoiden kanssa (koulut, kouluterveyshuolto, liikuntapalvelut), jotta Move! -tuloksia pystytään hyödyntämään oikea-aikaisesti ja arkiliikunta lisääntyy. Hankkeiden kokonaisbudjetti on n. 200 000 € omarahoitusosuuden ollessa 69 000 €. Aloitteen kaltainen projekti vaatisi paljon suuremman hankerahoituksen ja omarahoitusosuuden, joita ei olla varattu talousarvioon.

Päijät-Hämeen alueelle on valmistunut Liikkuva Päijät-Häme 2030 ohjelma [LIIKKUVA PÄIJÄT-HÄME 2030 | Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry \(phlu.fi\)](#) Ohjelman tavoitteena ja tulevien vuosien painopisteenä on lasten, nuorten ja lapsiperheiden fyysisen aktiivisuuden lisääntyminen. Toinen tavoite koskee harrastamista. Visio on, että Päijät-Häme on harrastamisen Suomen mallin edelläkävijä.

Jokainen kunta, Lahti mukaan lukien, luo Päijät-Hämeen yhteisen ohjelman pohjalta vielä oman Liikkumisohjelmansa. Lahden liikkumisohjelmaa valmistellaan jo kevään

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

aikana ja käynnistetään sekä poikkihallinnollisena yhteistyönä, että kaupunkilaisten, yhdistysten sekä valtuutettujen kanssa ensi syksynä. Koko Päijät-Hämettä koskevat projektit ja ohjelmat on hyvä osoittaa hyvinvointialueelle sekä Päijät-Hämeen liitolle.

Aloitteessa esitetyn moniammatillisen ja poikkihallinnollisen hankkeen rakentaminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa ei ole mahdollista liikuntapalveluiden resursseilla. Tällaisen moniammatillisen ja useampaa kuntaa koskevan hankkeen edistäminen kuuluu Päijät-Hämeen liitolle, joka edustaa sekä kuntia, että hyvinvointialuetta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

7 Valtuustoaloite hyvinvointikaupasta

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

29

Valtuustoaloite: Lahden kaupungin osoitettava paikka Street soccer-kaukalolle

4527/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Liikuntajohtaja Aleksi Nyström, p. 044 483 1794

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Pro Lahden ja Liike Nytin valtuustoryhmät 2.10.2023:

”Pro Lahden ja Liike Nyt:in valtuustoryhmät esittävät, että Lahden kaupunki osoittaa paikan Street soccer -kaukalolle sekä tutkii mahdollisuuksia antaa vanhan käyttämättömäksi jääneen jääkiekkokaukalon tähän käyttöön.

Suomessa virallisia kaukaloita on Tampereella ja Helsingissä, Turkuun ja Poriin sellaiset on tulossa vuonna 2024. Lajin turnauksia järjestetään ympäri vuoden. Lahdessa tämä toiminta pyörinyt 5 vuotta ja harrastajissa on miehiä ja naisia.

Kaukalo erittäin tärkeä harjoittelun vuoksi, koska lajia hankala harjoitella ilman riittäviä olosuhteita. SM&MM kisoissa pelataan virallisilla kaukaloilla. Mm-Kisat järjestettiin Sacramentossa, Kaliforniassa jossa oli edustamassa Suomea Lahden joukkueesta 1 pelaaja.

Toiminnalla ja liikunnalla yleisesti on iso vaikutus harrastajien henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin sekä se auttaa erilaisia ryhmiä verkostoitumaan ja integroitumaan takaisin yhteiskuntaan. Toiminnalla ei pyritä luomaan huippupelaajia/urheilijoita, vaan toivottavasti parempia ihmisiä.

Helsingissä kaukalo on ympärivuotinen, Tampereella se kasataan talkoovoimin keväällä ja puretaan syksyllä.

Toimintaa järjestetään erilaisille kohderyhmille: mm. maahanmuuttajille, mielenterveys- ja päihdeongelmallisille, asunnottomille, vankilasta vapautuville jne. Kattojärjestönä toimii Homeless Academy ry.

Tällä aloitteella pyydetään Lahden kaupungilta paikka, johon kaukalon voisi pystyttää sekä esim. vanhaa jääkiekkokaukaloa, josta voitaisiin tehdä tähän toimintaan sopiva kaukalo. Tekonurmi ja maalit toimintaan saadaan lahjoituksena. Kaikki työt tehdään talkootyönä, eli tämä aloite ei tuo Lahden kaupungilla juuri mitään kustannuksia. Kaukalo olisi kaupunkilaisten vapaassa käytössä.

Turussa vastaava aloite hyväksyttiin ja tässä on linkki siihen:

<https://sdpturku.fi/ajankohtaista/turkuun-street-soccer-kaukalo-aloite-hyvaksyttiin/>

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Myös Tampereella on oltu tyytyväisiä tähän toimintaan:

<https://www.tamperelainen.fi/paikalliset/1592374> ”

Vastauksena valtuustoaloitteeseen esitetetään seuraavaa:

Hallintosäännön mukaisesti uuden liikuntapaikan perustamisesta päättää hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta. Esitetylle matalan kynnyksen liikuntapaikalle on tarvetta Liipolan kaupunginosassa. Liikuntapalvelut esittää aloitteen edistämistä ja Street-soccer kaukalon rakentamista Liipolan monitoimitalon tekonurmikentän länsipäättyyn.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: kh

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

8 Pro Lahden ja Liike Nytin valtuustoaloite 2.10.2023

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

30

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Kumppanuuspöytien toiminta vuonna 2024
- Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 7.2.-13.3.2025.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
Esityslista

nro 3

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 19.03.2025

31
Muut asiat

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Toimielin merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-